

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 209

Yhdyskuntalautakunnan vuoden 2026 talousarvio ja sen yhteydessä käsiteltävät valtuusto- ja kuntalaisaloitteet

TRE:4257/02.02.01/2025

Valmistelija / lisätiedot:
Nurminen Mikko

Valmistelijan yhteystiedot

Talouspäällikkö Krista Kurppa, puh. 040 649 1538, controller Marko Sivonen, puh. 040 741 6821 ja strategiacontroller Tuomas Huhtala, puh. 040 353 7384, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Jonna Koivumäki, puh. 040 124 1626, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Nurminen Mikko, Johtaja

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristön palvelualueeseen kuuluvan yhdyskuntalautakunnan vuoden 2026 talousarvioesitys hyväksytään lautakunnan osalta sekä oikeutetaan palvelualueen johtaja tekemään talousarvioesitykseen teknisiä muutoksia.

Samalla hyväksytään lautakunnan lausunnot talousarvioesityksen yhteydessä käsiteltäviin valtuusto- ja kuntalaisaloitteisiin.

Perustelut

Kaupunginhallitus hyväksyi vuoden 2026 talousarviokehysten 30.6.2025. Päätös liitteineen on luettavissa kaupungin verkkosivulla osoitteessa <http://intra.tampere.cloudnc.fi/fi-FI/Toimielimet/Kaupunginhallitus>.

Talousarviokehys perustuu kaupungin toimintayksiköiden kanssa toukokuussa pitämiin kehysneuvotteluihin ja kaupungin johtoryhmän linjauksiin. Lähtökohdan vuoden 2026 talousarvion ja taloussuunnitelman valmistelulle muodostavat kaupunginvaltuuston päätös talouden tasapaino-ohjelman periaatteista, Ilmari Nurmisen pormestariohjelma, kaupungin vuoden 2025 talousarvion toteumaennuste sekä vuosia 2026–2029 koskevat taloudelliset ennusteet.

Vuoden 2026 talousarvio ja sen sisältämät vuosittaiset sitovat toiminnan tavoitteet perustuvat päivitettävään kaupunkistrategiaan ja sen pohjana olevaan Ilmari Nurmisen pormestariohjelmaan. Toiminnan tavoitteet valmistuvat pormestarin talousarvioesitykseen. Kaupunginhallituksen 12.5.2025 linjaamat toiminnan painotukset otetaan huomioon tavoitteiden valmistelussa. Painotuksissa korostuvat liikennejärjestelmäsuunnitelman toteuttamisen käynnistäminen, etelän

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

kasvusuunnan projektointi, päästöjen vähentäminen ja päästökompensaation vaikutusten selvittäminen, luonnon monimuotoisuuden parantaminen päivitetyn lumo-ohjelman pohjalta sekä kaupungin kasvun mahdollistamisen ja perusparannustarpeiden yhteensovittaminen taloudellisen kestävyuden varmistamiseksi.

Tampereen kaupungin vuoden 2025 talous on jäämässä talousarviota heikommaksi. Alkuperäinen talousarvio päättyi 39,6 milj. euron alijäämään. Kesäkuun talouskatsauksen mukaan laadittu tilinpäätösennuste on 54,1 milj. euroa alijäämäinen. Toiminnallinen tulosenuste on 103,3 milj. euroa alijäämäinen, jossa pysyvien vastaavien myyntivoittoja on huomioitu talouden tasapaino-ohjelman periaatteiden mukaisesti vain 25 milj. euroa. Kuntien talous on edelleen heikossa tilassa vuonna 2025. Yleinen taloustilanne on Suomessa alaviritteinen. Talouden ennusteiden mukaan talous elpyy tulevina vuosina, mutta varsin maltillista tahtia. Työttömyys on edelleen korkealla ja rasittaa osaltaan kuntataloutta TE-uudistuksessa kunnille siirtyneiden suurempien työllisyydenhoidon kustannusosuuksien myötä.

Vuoden 2026 talousarviokehyksessä toimintakate heikkenee vuoden 2025 muutettuun talousarvioon verrattuna 18,0 milj. euroa (2,4 %). Kehyksessä vuosikate on 81,5 milj. euroa ja tilikauden tulos 54,4 milj. euroa alijäämäinen. Talousarviokehyksessä on huomioitu talouden tasapainotoimenpiteiden vaikutus. Toimenpiteistä päättää valtuusto talousarvion yhteydessä. Osana talousarvion ja -taloussuunnitelman laadintaa ja talouden tasapaino-ohjelman valmistelua Tampereen kaupunki on käynnistänyt yhteistoimintaneuvottelut, joilla tavoitellaan noin 10 milj. euron pysyväisluonteista säästövaikutusta. Kehysesitys ei sisällä yhteistoimintaneuvottelujen kustannussäästöjä. Taloussuunnitelmakauden näkymä on verotulojen ja valtionosuuksien kasvusta ja suunnitelluista sopeuttamistoimenpiteistä huolimatta merkittävästi alijäämäinen.

Kaupunkiympäristön palvelualueen toimielimiä ovat yhdyskuntalautakunta ja sen ympäristö- ja rakennusjaosto sekä alueellinen ympäristöterveydenhuollon jaosto, seudullinen joukkoliikennelautakunta sekä alueellinen jätehuoltolautakunta.

Yhdyskuntalautakunnan tehtävänä on järjestää kaupunkirakenteen kehittämistä kokonaisuutena, kaupunkisuunnittelua, rakentamista ja ylläpitoa koskevat palvelut sekä viranomaispalvelut. Lautakunnan tehtävänä on vastata kestävästä kaupunkikehityksestä ja ympäristöpolitiikan linjausten ja sitoumusten koordinaatiosta, toimeenpanosta, projektoinnista ja seurannasta. Lautakunnalle kuuluu liikenteen hallinta lukuun ottamatta ympäristö- ja rakennusjaostolle sekä Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnalle kuuluvia tehtäviä, tulvariskien hallinta sekä yleisen vesi- ja viemärilaitoksen toiminta-alueesta määrääminen. Lautakunta toimii lainsäädännön mukaisena viranomaisena edellä mainituissa asioissa.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Lautakuntien kehysesityksiin on huomioitu lakimuutosten, palvelutarpeen kasvun ja kustannustason muutosten aiheuttamat lisäykset sekä yksiköiden esittämät talouden sopeuttamistoimenpiteet. Kehysesityksessä on huomioitu pormestariohjelman linjauksia. Investointien valmistelun tavoitteeksi asetettiin keskimäärin 220 milj. euron vuotuinen kaupunkitasoinen toteutuva investointitaso taloussuunnitelmakaudella, mikä edellyttää investointien priorisointia ja myös investointikohteiden siirtoa taloussuunnitelmakauden jälkeiselle kaudelle.

Vuoden 2026 kehyksessä on sitovaa lautakuntarakenteen mukainen lautakunnan toimintakate, ja nettoinvestoinnit sekä erikseen sitovat kehitysohjelmat. Yhdyskuntalautakunnan toimintakate vuonna 2026 on -55,9 milj. euroa. Toimintakate on kaupunginhallituksen hyväksymän talousarviokehityksen mukainen. Yhdyskuntalautakunnan nettoinvestointien esitys vuonna 2026 on -77,1 milj. euroa, josta -30,9 milj. euroa kohdistuu lautakunnan alaisen Viiden tähden keskusta -kehitysohjelman ja Hiedanranta -kehitysohjelman investointimenoihin. Nettoinvestointien esitys sisältää kehyspäätöksen jälkeen yhdyskuntalautakunnan investointibudjetin sisällä tehdyn -3,2 milj. euron investointimenojen siirron Viiden tähden keskusta -kehitysohjelman investointibudjeteista yhdyskuntalautakunnan perustoiminnan investointibudjettiin osana kehitysohjelman organisoinnin muutosta. Tehty muutos ei vaikuta investointibudjetin kokonaistason, vaan ainoastaan kehitysohjelman sitovuus katkeaa.

Yhdyskuntalautakunnan käyttötalouden budjettiesityksessä on kehysvaiheessa huomioitu tulojen lisäyksiä yhteensä 0,95 milj. euroa ja menojen lisäyksiä yhteensä 0,3 milj. euroa. Toimintakatetta muutokset vahvistavat 0,6 milj. euroa. Osana talousohjelmaa on tulojen lisäyksiä huomioitu 0,55 milj. euroa kaupunkiympäristön rakennuttamisessa ja ylläpidossa (tietoliikenneverkkojen sekä lumen ja maan vastaanottomaksujen maksujen korotukset, muoviroskalorvausten kasvu ja työmaiden katulupatulojen lisääminen) sekä 0,25 milj. euroa kaupunkiympäristön suunnittelussa (keskimäärin 5 prosentin taksojen korotukset, mm. asemakaavoitus ja rakennusvalvonta) sekä 0,1 milj. euroa eläinlääkintähuollon markkinaperusteisissa asiakasmaksuissa ja 0,05 milj. euroa paikkatietopalvelujen aineiston jakelussa. Toimintamenojen 2,0 milj. euron lisäyksiä on huomioitu vuoden 2025 palkankorotukset ja palkkaperintö sekä vuoden 2026 palkankorotusarvio ja tasausmaksun muutos sekä sisäiset vuokrien muutokset. Osana talousohjelmaa on toimintamenojen 0,8 milj. euron lisäyksiä huomioitu erikseen neuvotellut merkittävät lisäystarpeet sekä toimintamenojen 1,4 milj. euron vähennyksiä talouden sopeuttamistoimina esitetyt toimenpiteet. Lisäksi on huomioitu raitiotien vastikkeen 1,0 milj. euron pienentyminen. Lisäksi budjettiesityksessä huomioitu projektitoimiston hallinnoimien päättyvien ja uusien projektien aiheuttamat toimintatulojen ja toimintamenojen muutokset.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Yhdyskuntalautakunnan budjettiesityksessä henkilötyövuodet kasvavat yhden henkilötyövuoden mikroliikkumislain toimeenpanon vuoksi. Esitys sisältyy kehyksen lisäystarpeisiin.

Yhdyskuntalautakunnan talousarvioehdotuksen toimintatulot ovat 34,355 milj. euroa, toimintamenot -90,275 milj. euroa ja toimintakate -55,920 milj. euroa. Yhdyskuntalautakunnan nettoinvestointimenot ovat -77,120 milj. euroa sisältäen myös kehitysohjelmien investoinnit.

Pormestarin talousarvioesitys voi sisältää muutoksia lautakunnan talousarvioesitykseen verrattuna.

Toimivalta: Hallintosääntö 16 § 3. momentti kohta 1)

Tiedoksi

Krista Kurppa, Marko Sivonen, Tuomas Huhtala

Liitteet

- 1 Liite Yla 2.9.2025 Yhdyskuntalautakunnan talousarvioesitys 2026
- 2 Liite Yla 2.9.2025 Talouden tasapainottamistoimenpiteet
- 3 Liite Yla 2.9.2025 Talouden tasapaino-ohjelman toimenpiteiden vaikutusten ennakoarviointi.pdf
- 4 Liite Yla 2.9.2025 Talousarvion 2026 yhteydessä käsiteltävät valtuustoaloitteet
- 5 Liite Yla 2.9.2025 Talousarvion 2026 yhteydessä käsiteltävä kuntalaisaloite

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja asetetaan nähtäväksi 5.9.2025 kaupungin internetsivuille www.tampere.fi

Päätös on lähetetty sähköpostilla 5.9.2025

Tampere
05.09.2025

Jonna Koivumäki
Hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§209

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)